

Ingatlan bérbeadásának alapvető szabályai 2015.

A magánszemély ingatlan bérbeadásából származó jövedelme önálló tevékenységből származó jövedelemként az összevont adóalap részeként adózik. A termőföld bérbeadásából, valamint a fizető vendéglátásból származó jövedelem – ez utóbbinál feltéve, hogy annak adókötelezettségére a magánszemély a tételes átalányadózást választja – külön adózó jövedelemnek minősül.

I. Személyi jövedelemadó

1.1. A termőföld¹ bérbeadása

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: Szja tv.) 3. § 53. pontja szerint termőföld haszonbérbeadásának minősül a magánszemély tulajdonos vagy a haszonélvező által a földterület, illetve halastó írásbeli szerződéssel díj ellenében történő bérbeadása mező-, erdőgazdasági, illetve halászati hasznosításra. A termőföld bérbeadásából származó bevétel egésze - ha az nem adómentes - külön adózó jövedelem², amely után az adó mértéke 16 százalék. Ez a jövedelem adómentes akkor, ha a haszonbérbeadás határozott időre kötött megállapodás (szerződés) alapján legalább 5 évre szól.³ Az ilyen szerződés alapján felvett jövedelem korábban meg nem fizetett adóját késedelmi pótlékkal növelten kell megfizetni akkor, ha a szerződés öt éven belül megszűnik (kivéve, ha a megszűnés oka a szerződő felek akaratán kívüli, vagy ha azonnali felmondás történt). A késedelmi pótlékkal növelt adót a magánszemélynek a szerződés megszűnése évének kötelezettségeként kell megállapítania és megfizetnie.⁴

1.1.1. A termőföld bérbeadásából származó adóköteles jövedelem kiszámítása, könyvvizetés

Az e jogcímen megszerzett bevételeket a bevételi nyilvántartásba kell bejegyezni. A bevételi nyilvántartást hitelesíttetni nem kell. Nem kell bevételi nyilvántartást vezetni, ha a termőföld bérbeadásából származó bevétel kizárólag kifizetőtől származik. Ebben az esetben a bevétellel összefüggő nyilvántartási kötelezettségét a magánszemély a kifizető által kiállított igazolás megőrzésével teljesíti.

1.1.2. A jövedelem bevallása, az adó megfizetése

A termőföld bérbeadásából származó jövedelmet a magánszemélynek nem kell bevallania, ha a jövedelem kifizetőtől származik és a kifizető az adót levonta, vagy ha a termőföld bérbeadásából származó jövedelem adómentes.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 176. § (4) bekezdése szerint az adóbevallást a föld fekvése szerint illetékes önkormányzati adóhatósághoz kell benyújtani. Amennyiben a föld Budapest közigazgatási területén fekszik, akkor az önkormányzati adóhatóságnak a fővárosi főjegyzőt kell tekinteni.

Ha a magánszemély több önkormányzat illetékességi területén szerez föld bérbeadásából bevételt, akkor az adóbevallást és az adófizetést is önkormányzati adóhatóságoként külön-külön kell teljesíteni.⁵

A föld bérbeadásából származó jövedelem után az adó megállapítása, levonása, bevallása a kifizető kötelezettsége, amennyiben a jövedelem (bérleti díj vagy földjáradék) kifizetőtől származik. Nem terheli a kifizetőt az adómegállapítási kötelezettség abban az esetben, ha a magánszeméllyel az adómentesség feltételül szabott időtartamra kötött haszonbérleti szerződést⁶. A kifizetőnek az általa kifizetett bérleti díjról és a levont adóról a magánszemélynek igazolást kell kiadnia.

¹ Termőföld a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvényben meghatározott mező- és erdőgazdasági hasznosítású föld.

² Szja tv. 17. § (4) bekezdés

³ Szja tv. 1. számú melléklet 9.4.1. pont

⁴ Szja tv. 1. számú melléklet 9.4.2. pont

⁵ Art. 176. § (4) bekezdés

⁶ Art. 176. § (5) bekezdés

A kifizetőnek az általa levont adót a kifizetést követő hónap 12. napjáig kell megfizetnie, a levont adóról pedig az adóbevallást az adóévet követő év február 25-éig kell benyújtania a föld fekvése szerinti önkormányzati adóhatósághoz.

Amennyiben a kifizető az adót nem vonta le, vagy a bérleti díjat természetben fizette meg, úgy a 16 százalékos adót a magánszemélynek kell megfizetnie a jövedelem megszerzésének negyedévéét követő hónap 12-éig.

Magánszemély bérlő esetén a bérleti díj után az adó megállapítása, bevallása és befizetése a bérbeadó magánszemély kötelezettsége. A bevallást és az adó befizetését a föld fekvése szerint illetékes önkormányzathoz kell teljesíteni az erre a célra rendszeresített nyomtatványon a jövedelem megszerzésének évét követő év március 20-áig.

1.2. Az egyéb ingatlanok bérbeadása

1.2.1. Bejelentési kötelezettség

Az Art. 22. § (16) bekezdésének 2010. augusztus 16-ai hatályba lépésétől kezdődően a magánszemély adózó mentesülhet az adószám megszerzéséhez előírt bejelentési kötelezettség teljesítése alól, ha a következő feltételek együttesen teljesülnek:

- nem egyéni vállalkozó (sem az ingatlan bérbeadási tevékenysége vonatkozásában, sem más tevékenységére tekintettel),
- tevékenysége kizárólag – az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 86. §-a szerinti – adómentes ingatlan (ingatlanrész) bérbeadás (haszonbérbeadás),
- az ingatlan bérbeadásra vonatkozóan az adóalany az általános forgalmi adót érintően nem él az adókötelessé tétel választásának jogával,
- nem létesít kereskedelmi kapcsolatot az Európai Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalannyal. (Kereskedelmi kapcsolat e tekintetben: a termékbeszerzés és értékesítés valamint a szolgáltatásnyújtás és -igénybevétel.)

A rendszeres bevételszerző tevékenységre tekintettel a természetes személy adóalanykénti bejelentkezés és az adószám hiányában is alanya az általános fogalmi adónak, ezáltal az Áfa tv-ben meghatározott bizonylat kibocsátására kötelezett. Adómentes ingatlan bérbeadás esetén számla helyett a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) szerinti számviteli bizonylat kibocsátása is elegendő⁷. Az adószám hiánya – tekintettel az adómentes körbe tartozó tevékenységre – az adóalanyt nem akadályozza a számviteli bizonylat beszerzésében (illetve előállításában) és kibocsátásában. Ezen a számviteli bizonylaton az adóalany neve mellett az adóazonosító jel szerepeltethető. (Amennyiben azonban az adóalany úgy döntene, hogy a számviteli bizonylat kibocsátásához a számla és a nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint az elektronikus formában megőrzött számlák adóhatósági ellenőrzéséről szóló 23/2014. (VI. 30.) NGM rendelet (a továbbiakban: NGM rendelet) szerinti számlatömböt kíván használni, annak beszerzéséhez már adószámmal kell rendelkeznie⁸, emiatt viszont be kell jelentkeznie.)

A már bejelentkezett és adószámmal rendelkező adóalanyoknak a regisztrált adóalanyi körből nem szükséges kijelentkezni - hiszen gazdasági tevékenységük nem szűnik meg -, bizonylataikon továbbra is a már meglévő adószámukat kell feltüntetni.

Amennyiben a magánszemély - nem élve azzal a lehetőséggel, hogy a nevezett tevékenységére nem köteles az adóhatósághoz bejelentkezni - adóalanyként kívánja regisztráltatni magát, akkor azt az erre szolgáló adatlapon⁹ megteheti, amely alapján az adóhatóság adószámot állapít meg a részére.

1.2.2. Egyéni vállalkozót érintő szabályok

Az ingatlan-bérbeadási tevékenységből származó bevétele és a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló kormányrendelet¹⁰ (továbbiakban: kormányrendelet) szerinti egyéb szálláshely-szolgáltatási tevékenységből származó bevétele tekintetében a jövedelemszámítás szempontjából nem minősül egyéni vállalkozónak az a magánszemély, aki az ingatlan- bérbeadásból származó

⁷ Áfa tv. 165. § (1) bekezdés a) pont

⁸ NGM rendelet 6. § (2) bekezdés

⁹ 15T101-es számú nyomtatvány

¹⁰ 239/2009. (X.20.) Korm. rendelet.

jövedelmére az önálló tevékenységből származó jövedelemre, egyéb szálláshely-szolgáltatási tevékenység esetén a tételes átalányadózásra vagy az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó rendelkezések alkalmazását választja. Ezen választási jogával az egyéni vállalkozó az Szja tv. 3. § 17. pontja alapján 2010. augusztus 16-át követően megszerzett bérleti, szálláshely-szolgáltatási díjak tekintetében élhet.¹¹ Az előzőek szerinti választása esetén az így megszerzett jövedelme után az adókötelezettséget a magánszemély adózókra irányadó rendelkezések szerint kell teljesítenie.

1.2.3. A jövedelem megállapítása és az adóelőleg megfizetése

A termőföldnek nem minősülő ingatlan bérbeadásából, mint önálló tevékenységből származó bevételből a jövedelmet a magánszemély választása szerint vagy tételes költségelszámolással¹² vagy a 10 százalékos költségánnyal¹³ alkalmazásával állapíthatja meg.

Továbbra is adómentesség alkalmazható az önkormányzatnak bérbe adott lakás esetén a törvényben meghatározott feltételek megvalósulásakor, melyről részletes tájékoztató olvasható a 1.3. pontban. A bevétel része a költségtérítés is akkor, ha annak összegét külön állapítják meg és a bérleti díj ezt nem tartalmazza.

2012. január 1-jétől csökkentheti lakás bérbeadásából származó bevételét a bérbeadó magánszemély úgy, hogy a más településen bérbevett lakás ugyanazon évben igazoltan megfizetett bérleti díját levonhatja a bérbeadásból származó bevételéből az Szja tv. 17. § (5) bekezdése szerint. Ennek feltétele, hogy a bérbeadás, illetve a bérbevétel időtartama a 90 napot meghaladja és a bérbevett lakással összefüggésben a magánszemély más tevékenységből származó bevételével (például önálló tevékenység vagy egyéni vállalkozói tevékenység bevételével) szemben nem számol el költséget, vagy az igazoltan megfizetett bérleti díjat számára még részben sem térítették meg.

A kifizető által levonandó és a magánszemély által fizetendő adóelőleg mértéke a jövedelem 16 százaléka. Az adóelőleg-alap számításánál figyelembe vett jövedelem tételes költségelszámolás esetén a magánszemély nyilatkozata szerinti, az igazolható költségek levonásával megállapított bevételrész összege. A kifizető az adóelőleg alapjának megállapítása során költségként legfeljebb a bevétel 50 százalékát veheti figyelembe.¹⁴

A 10 százalékos költségánnyal alkalmazása esetén továbbra is a bevétel 90 százaléka minősül az adóelőleg-alap számításánál figyelembe vett jövedelemnek.

Jellemzően előforduló és költségként elszámolható kiadás lehet például az ingatlan fenntartásával, rendeltetésszerű használatával kapcsolatosan felmerülő rezsiköltség. Abban az esetben, ha a bérlő nevére átírják a közüzemi szolgáltatást mérő készülékeket, vagyis a közüzemi számlák a bérlő nevére szólnak, akkor a bérlő által a szolgáltatónak fizetett díj a bérbeadónál nem számít bevételnek, így az költségként sem számolható el. A kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási, felújítási munkákra fordított kiadás is elszámolható költségként.

Ezen kiadásokon túlmenően azon magánszemélyeknek, akik nem egyéni vállalkozóként végzik e tevékenységet vagy egyéni vállalkozók, de e tevékenységükre a magánszemélyekre vonatkozó szabályokat alkalmazzák, az ingatlanbérbeadási és az egyéb szálláshely-szolgáltatási tevékenységből származó bevételből levonhatják:

- az Szja tv. 11. számú melléklete szerint a kizárólag bérbeadásra hasznosított - saját tulajdonú - tárgyi eszköz értékcsökkenési leírását, felújítási költségét (ideértve a felújítási költség értékcsökkenési leírás szerinti elszámolásának választását akkor is, ha a tárgyi eszköz beruházási költsége alapján egyébként nem történik értékcsökkenési leírás elszámolása); a nem kizárólag bérbeadásra hasznosított épület időarányos, illetve területarányos értékcsökkenési leírását, felújítási költségét (ideértve a felújítási költség időarányos, illetve terület-arányos értékcsökkenési leírás szerinti elszámolásának, illetve a

¹¹ 2010. évi XC. törvény 15. §

¹² Szja tv. 17. § a) pont

¹³ Szja tv. 17. § b) pont

¹⁴ Szja tv. 47. § (2) bekezdés aa) alpont

hasznosított ingatlanrész felújítási költsége értékcsökkenési leírás szerinti elszámolásának választását akkor is, ha az épület beruházási költsége alapján egyébként nem történik értékcsökkenési leírás elszámolása);¹⁵

- az ingatlant bérbeadó, illetve egyéb szálláshely-szolgáltatást nyújtó (nem egyéni vállalkozó) magánszemély épület, építmény esetében – a korábban bármely tevékenység bevételeivel szemben még el nem számolt mértékig – az értékcsökkenést akkor is, ha az épületet három évnél régebben szerezte meg, vagy építette.¹⁶

Nem számolható el azonban értékcsökkenési leírás azon tárgyi eszközök (ingó, ingatlan) után, amelyek megszerzése ingyenesen történt.¹⁷

Kifizetőnek történő bérbeadás esetén – függetlenül attól, hogy a bérbeadó magánszemély rendelkezik-e adószámmal vagy sem – a bérlőnek adóelőleget kell megállapítania. Amennyiben a magánszemély a költségeiről nem nyilatkozik, jövedelemként a bevétel 90 százalékát kell a kifizetőnek figyelembe vennie¹⁸.

Továbbra sem kell az adót a kifizetőnek levonnia akkor, ha a magánszemély igazolja, hogy tevékenységét egyéni vállalkozóként folytatja,¹⁹ és a bérbeadásból, szálláshely szolgáltatásból származó bevételére nem a magánszemélyekre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazza.

Amennyiben a termőföldnek nem minősülő ingatlan bérbeadásából származó bevétel kizárólag kifizetőtől származik és a bérbeadó a bevételével szemben költséget nem számol el – a bizonylat nélkül elszámolható 10 százalékos költség kivételével –, akkor a bevételével összefüggő nyilvántartási kötelezettségét a kifizető által kiállított igazolás megőrzésével teljesíti.

Ha a bérlő magánszemély, akkor a bérbeadónak kell az önálló tevékenységből származó jövedelem szabályai szerint megállapított 16 százalékos adóelőleget negyedévenként a negyedévet követő hónap 12-ig az adóhatósághoz befizetnie.

A termőföldnek nem minősülő ingatlan bérbeadásából származó jövedelmet, bármely módszert is alkalmazza a magánszemély, be kell vallani az állami adóhatósághoz.

1.2.4. Fizető-vendéglátó tevékenység folytatása

A fizető-vendéglátó tevékenységet folytató magánszemély adóévenként az adóév egészére tételes átalányadózást választhat, ha a tevékenységet a tulajdonában vagy hasznélvezetében lévő lakásában vagy üdülőházában folytatja. Ha a magánszemély több lakástulajdonnal vagy üdülőházzal rendelkezik, akkor csak abban az esetben választhatja a tételes átalányadózást, ha azok közül csak egyben folytat fizető-vendéglátó tevékenységet. Fizető-vendéglátó tevékenységet folytató magánszemély az, aki - nem egyéni vállalkozóként - a kormányrendelet szerinti **egyéb szálláshely-szolgáltatási tevékenység keretében** nyújt szálláshelyet az adóévben ugyanannak a személynek 90 napot meg nem haladó időtartamra.

A szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatására vonatkozó követelményeket a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) Korm. rendelet tartalmazza. A Korm. rendelet a szálláshely-szolgáltatás fogalmának meghatározásakor visszautal a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) értelmező rendelkezéseire, mely szerint szálláshely-szolgáltatás alatt üzletszerű gazdasági tevékenység keretében rendszerint nem huzamos jellegű, éjszakai ott-tartózkodást, pihenést is magában foglaló tartózkodás céljára szálláshely nyújtását és az ezzel közvetlenül összefüggő szolgáltatások nyújtását kell érteni.

Egyéb szálláshelynek – a szálloda, panzió, kemping, üdülőház, közösségi szálláshely kivételével – a szálláshely-szolgáltatás céljára hasznosított, nem kizárólag szálláshely-szolgáltatás rendeltetéssel létesített önálló épület vagy annak lehatárolt része minősül, ahol az e célra hasznosított szobák száma legfeljebb nyolc, az ágyak száma legfeljebb tizenhat.

¹⁵ Szja tv. 17. § (3) bekezdés ab) alpont

¹⁶ Szja tv. 18. § (1) bekezdés

¹⁷ Szja tv. 11. számú melléklet II. Az értékcsökkenési leírás szabályai fejezet 2. pont c) alpont

¹⁸ Szja tv. 47. § (2) bekezdés aa) pont

¹⁹ Szja tv. 46. § (4) bekezdés

A tételes átalányadózás alkalmazását nem zárja ki az, ha a szálláshely-szolgáltatást nem a magánszemély fizeti, hanem azt kifizető, munkáltató finanszírozza (a számla nem a magánszemély nevére szól). Amennyiben ugyanannak a személynek történő szálláshely-szolgáltatás napjainak a száma az adóévben a 90 napot meghaladja, akkor a tételes átalányadó nem alkalmazható.²⁰ A tételes átalányadó éves összege szobánként 32 ezer forint²¹, melyet akkor is meg kell fizetni, ha a tételes átalányadózt választó magánszemély a fizető-vendéglátó tevékenységét az adott év folyamán megszünteti.

Abban az esetben, ha a tételes átalányadózás választására a magánszemély a tevékenység megkezdésekor nem volt jogosult, akkor a nevezett tevékenységből származó összes jövedelmére, míg ha jogszerűen választotta a magánszemély a tételes átalányadózt, de azt követően valamely feltételt, vagy több feltételt nem teljesített, akkor a következő negyedév első napjától az önálló tevékenységre vonatkozó előírások szerint kell az adót megállapítani.²² A változás negyedévet megelőző negyedévre, negyedévekre az éves tételes átalányadó arányos részét kell megfizetnie.

1.2. Önkormányzatnak történő lakásbérbeadás²³

Külön szabályozás vonatkozik a lakás önkormányzatnak történő bérbeadására és a bérbeadásból származó bevétel adózására. Az ilyen bérbeadásból származó bevétel egésze jövedelem és a törvényben előírt feltételek teljesülése mellett az adó mértéke 0 százalék.²⁴

A törvényben előírt feltételek a következők²⁵:

- legyen a lakásra érvényes lakhatási engedély,
- a lakás fekvése szerinti települési önkormányzat gazdálkodását végrehajtó szerv (önkormányzati hivatal) legyen a bérbevevő,
- a lakásbérbeadás alapjául szolgáló szerződés határozott időtartamú legyen és az időtartama érje el vagy haladja meg a 36 hónapot,
- az önkormányzat a lakást magánszemély(ek) lakhatásának biztosítására hasznosítsa,
- a lakásbérbeadás alapjául szolgáló szerződés tartalmazza a bérlőkijelölésre a rászorultságra tekintettel meghatározott feltételeket megállapító önkormányzati rendelkezés számát.

A szabályozás előírja az adómentesség feltételül azt is, hogy a lakás önkormányzatnak történő bérbeadása esetén a bérleti díjat önálló tevékenységből származó bevételként vagy egyéni vállalkozói bevételként nem lehet figyelembe venni és a lakás bérbeadásával összefüggésben költséget nem lehet elszámolni.²⁶

Ha az ilyen lakás bérbeadását a szerződésben feltételül szabott 36 hónapon belül a bérbeadó az érdekkörében felmerült okból felmondja, a törvényben előírt számítás szerint – a hátralévő hónapokkal arányos – adó és késedelmi pótlék terheli, melyet az arról az adóévről benyújtandó adóbevallásban kell bevallania, és a bevallás benyújtására nyitva álló határnapig megfizetnie, amely adóévben a szerződést megszegte.²⁷ Abban az esetben, ha a települési önkormányzat a magánszemélytől adómentességre jogosító bérleti szerződéssel bérelt lakást a szerződés időtartamán belül nem az önkormányzati rendeletnek megfelelően hasznosítja vagy nem hasznosítja, akkor a bérleti díj után 16 százalékos mértékű adót kell fizetnie.

Hasonló feltételekkel a társasági adó hatálya alá tartozó személlyel is köthető adóalap-csökkentésre jogosító lakásbérleti szerződés. Ezzel összefüggésben a hasznosítás elmaradása esetében az önkormányzatot 8 százalékos adófizetési kötelezettség terheli. Az önkormányzatnak minden olyan hónap bérleti díja 1,19-szerese után az adózás rendjéről szóló törvénynek a kifizetőre vonatkozó szabályai szerint kell az adót megfizetnie, amely hónapban nem valósult meg a megfelelő

²⁰ Szja tv. 57/A. § (1) bekezdés

²¹ Szja tv. 57/A. § (4) bekezdés

²² Szja tv. 57/A. § (5) bekezdés

²³ Szja tv. 74/A. §

²⁴ Szja tv. 74/A. § (2) bekezdés

²⁵ Szja tv. 74/A. § (1) bekezdés

²⁶ Szja tv. 74/A. § (3) bekezdés a) pont

²⁷ Szja tv. 74/A. § (3) bekezdés b) pont

hasznosítás, kivéve, ha a hasznosításon kívüli időszak az adóév elejétől számítva a 30 napot nem haladja meg.²⁸

II. Egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség

A magánszemély 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást köteles fizetni az adóévben megszerzett ingatlan bérbeadásából származó egymillió forintot meghaladó jövedelem esetében a teljes jövedelem után.

E kötelezettsége mindaddig fennáll, míg az adóévben a magánszemély biztosítási jogviszonyában megfizetett 7 százalékos mértékű egészségbiztosítási járulék, a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után és egyéni vállalkozó által fizetett 6930 forint egészségügyi szolgáltatási járulék, továbbá a Tbj. 39. § (2) bekezdése szerint megfizetett 6930 forint összegű egészségügyi szolgáltatási járulék, valamint az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvény alapján a magánszemélyt terhelő 1,6 százalékos mértékű egészségbiztosítási járulék, és az Eho tv.-ben meghatározott 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulási fizetési kötelezettséggel járó jövedelmek (például osztalék, vállalkozásból kivont jövedelem) után megfizetett 14 százalékos egészségügyi hozzájárulás együttes összege a tárgyévben el nem éri a 450 000 forintot (hozzájárulás-fizetési felső határ).²⁹

Az ingatlan bérbeadásából származó jövedelem után biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony hiányában nincs járulékfizetési kötelezettség és szociális hozzájárulási adónak sem alapja az ingatlan bérbeadásából származó jövedelem, ezért az e tevékenységből származó jövedelemmel összefüggésben 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás terheli a magánszemélyt.

A közösségi rendelet hatálya alá tartozó, másik tagállamban biztosított személy jövedelme után nem kell egészségügyi hozzájárulást fizetni.

Az egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség alóli mentességet a természetes személy az illetékes külföldi hatóság által kiállított, a másik tagállamban fennálló biztosítást tanúsító igazolással igazolja.³⁰

A kifizetőt és a bérbeadó természetes személyt nem terheli a 27 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség.³¹

Termőföld bérbeadása esetében a kifizetőt illetve a magánszemélyt nem terheli sem a 27 százalékos, sem a 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség.

A fizető-vendéglátó tevékenységet folytató magánszemély kötelezett százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetésére, amely a tételes átalányadó 20, ha az önálló tevékenységre vonatkozó szabályokat alkalmazza, akkor a jövedelem 27 százaléka, feltéve, hogy e tevékenység alapján a magánszemély nem minősül a Tbj. szerinti egyéni vállalkozónak.³²

III. Általános forgalmi adó

1. Ingatlan bérbeadásának áfa kötelezettsége

Az Áfa tv. bérbeadási szolgáltatásra vonatkozó főszabálya³³ szerint – amennyiben a bérbeadást végző saját döntése alapján nem teszi azt adókötelessé – az ingatlan (pl.: lakóingatlan, üzlet) bérbeadása, haszonbérbeadása a tevékenység egyéb sajátos jellegére tekintettel **adómentes**

²⁸ Szja tv. 74/A. § (5) bekezdés

²⁹ Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (továbbiakban: Eho tv.) 3. § (3) bekezdés

³⁰ Eho tv. 5. § (3) bekezdés

³¹ Eho tv. 5. § (2) bekezdés

³² Eho tv. 4. § (4) bekezdés

³³ Áfa tv. 86. § (1) bekezdés 1) pont

szolgáltatásnak minősül az áfa adóalany bérbeadó, illetőleg a bérbevevő személyétől, jogállásától függetlenül. Kivételt³⁴ képez ez alól, ezért minden esetben adókötelezettséget eredményez:

- az olyan bérbeadás, amely tartalma alapján kereskedelmi szálláshely-szolgáltatás nyújtásának minősül,
- a közlekedési eszköz elhelyezésének, parkolásának biztosítását szolgáló bérbeadás (pl. garázs bérbeadása),
- az ingatlannal tartósan összekötött gép, egyéb berendezés (pl. víziközmű berendezés) bérbeadása,
- a széf bérbeadása.

Az Áfa tv. alkalmazásában a bérleti szerződésen alapuló jogviszony mellett minden olyan egyéb jogviszony is bérbeadásnak minősül, amelynek tartama alatt a jogosult az ellenérték egészét vagy túlnyomó részét a termék időleges használatáért téríti (vagy téríteni köteles).³⁵

Az ingatlan bérbeadása tekintetében érvényesülő adómentesség adólevonási joggal nem járó mentesség, vagyis a bérbeadónak a bérleti szolgáltatás után **nem kell áfát felszámítania/fizetnie**, ugyanakkor a bérbeadáshoz kapcsolódó beszerzések előzetesen felszámított általános forgalmi adója tekintetében **adólevonási jog nem illeti meg**.

Az ingatlan bérbeadást rendszeresen, tartósan, illetve üzletszerűen végző személy **áfa adóalany**nak minősül, még akkor is, ha kizárólag adómentes ingatlan bérbeadást végez. (Közös tulajdonban és közös használatban lévő ingatlan bérbeadása esetén a tulajdonostársak közössége³⁶ az áfa adóalany. Az adóalanyisághoz fűződő jogokat és kötelezettségeket a tulajdonostársak közössége az általa kijelölt képviselő útján gyakorolja. Kijelölés hiányában képviselő a legnagyobb tulajdoni hányaddal rendelkező tulajdonostárs, egyenlő tulajdoni hányad esetében pedig az adóhatóság által kijelölt tulajdonostárs.)

Bérbeadási tevékenységet az adózás rendjéről szóló törvény³⁷ előírásaiból következően főszabály szerint csak adószám birtokában lehet végezni (egyreszintű ingatlan bérbeadással foglalkozó magánszemélyeknek lehetőségük van a bejelentkezés, adószám megállapítás alóli mentesülésre). A magánszemélynek – és a tulajdonostársak közösségének – az adószám megállapítását az állami adóhatóságtól kell kérnie (természetesen csak akkor, ha – egyéb tevékenységére tekintettel – azzal még nem rendelkezik).

Az ingatlan bérbeadást végző az általa nyújtott adómentes bérbeadási szolgáltatásról **köteles legalább az Sztv.³⁸ rendelkezéseinek megfelelő bizonylatot** kibocsátani a bérbevevő részére.³⁹

Az Áfa tv. főszabálya szerint adómentes ingatlan (ingatlanrész) bérbeadással, hasznóbérbeadással összefüggésben az Áfa tv.⁴⁰ az alábbi **választási lehetőségeket** biztosítja:

- az adóalany adókötelessé teheti a főszabály szerint – a tevékenység egyéb sajátos jellegére tekintettel – adómentes ingatlan bérbeadási szolgáltatását (beleértve a lakóingatlan⁴¹ bérbeadását is) vagy
- az adóalany adókötelessé teheti a lakóingatlan bérbeadáson kívüli (egyéb), főszabály szerint adómentes ingatlan bérbeadási tevékenységét (míg a főszabály szerint adómentes lakóingatlan bérbeadási szolgáltatásra a főszabályt alkalmazza).

Az adóalanyt az adókötelessé tétel választásához kapcsolódóan előzetes bejelentési kötelezettség terheli, mely bejelentési kötelezettségét az Art. szerint kell teljesítenie. Az olyan adóalanyt, aki az adókötelessé tételt választotta, a választása a választás évét követő ötödik naptári év végéig köti.⁴²

³⁴ Áfa tv. 86. § (1) bekezdés 1) pont; 86. § (2) bekezdés

³⁵ Áfa tv. 259. § 4. pont

³⁶ Áfa tv. 5. § (2) bekezdés

³⁷ Art. 16. § (1) bekezdés

³⁸ 2000. évi C. törvény

³⁹ Áfa tv. 165. § (1) bekezdés a) pont

⁴⁰ Áfa tv. 88. § (1) bekezdés b) pont és 88. § (4) bekezdés

⁴¹ Az Áfa tv. 259. § 12. pontja alapján az általános forgalmi adó rendszerében lakóingatlannak minősül a lakás céljára létesített és az ingatlan-nyilvántartásban lakóház vagy lakás megnevezéssel nyilvántartott vagy ilyenként feltüntetésre váró ingatlan. Nem minősül lakóingatlannak a lakás rendeltetészerű használatához nem szükséges helyiség még akkor sem, ha az a lakóépülettel egybeépült, így különösen: a garázs, a műhely, az üzlet, a gazdasági épület.

⁴² Áfa tv. 88. § (5) bekezdés

Az Art. a bejelentési kötelezettségre vonatkozóan 2012. január 1-jétől előírja⁴³, hogy amennyiben az adózó az adóhatóság felhívásában meghatározott határidőben sem teljesíti az általános forgalmi adóra vonatkozó adózási módjának bejelentését, - ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály másként nem rendelkezik – az adózót az adó-visszaigénylésre, adó-visszatérítésre, költségvetési támogatás-igénylésre, túlfizetés visszatérítésére vonatkozó jogosultság a kötelezettség teljesítéséig nem illeti meg.

Az Áfa tv. 88. §-ában szabályozott választási lehetőséggel kapcsolatos az Art. ugyancsak 2012. január 1-jétől hatályos rendelkezése⁴⁴, mely szerint az állami adóhatóság az adózót terhelő adókötelezettség jogszerű teljesítéséhez, a költségvetési támogatás jogszerű igénybevételéhez honlapján közzéteszi azt a tényt, hogy az általános forgalmiadó-alanynak minősülő adózó (ideértve az Áfa tv. 8. §-a szerinti csoportos adóalanyt is) az Áfa tv. 88. §-ának (1) bekezdése alapján az adómentes ingatlan értékesítés vagy bérbeadás tekintetében az adókötelelessé tételt választotta, valamint az adókötelelessé tétel időpontját.

2. Bejelentkezés áfa adóalanyként

Az általános forgalmi adóalany magánszemélynek, aki még nem rendelkezik adószámmal, és nem kizárólag az Áfa tv. 86. §-a (1) bekezdésének 1) pontja szerinti adómentes bérbeadási (haszonbérbeadási) tevékenységet folytat, a 15T101 számú – tulajdonostársak közösségének a 15T201 számú – nyomtatványon bejelentést kell tennie az állami adóhatósághoz a tevékenység megkezdésétől számított 15 napon belül.

A bejelentkezéssel egyidejűleg – a jelzett nyomtatvány áfa nyilatkozat lapján – nyilatkozhat az adóalany arról, hogy ingatlan bérbeadását (a lakóingatlan bérbeadásra is kiterjedően, vagy a nélkül) adókötelelessé teszi.

Amennyiben ilyen irányú nyilatkozatot nem tesz – és kötelezően adóköteles ingatlan bérbeadása és/vagy az adómentes ingatlan bérbeadáson kívüli (adómentesnek nem minősülő) ügylete nincs – a nyomtatványon jelölnie kell, hogy kizárólag közérdekű vagy egyéb speciális jellegére tekintettel adómentes tevékenységet végez.⁴⁵ Amennyiben alanyi adómentességet⁴⁶ kíván választani (és annak törvényi feltételei fennállnak), úgy a nyomtatvány megfelelő részén ezt jeleznie kell.

Az állami adóhatóság a bejelentkezés alapján adószámot állapít meg a bérbeadó részére. Az adószám megszerzéséhez szükséges bejelentkezési kötelezettség teljesítése alól a magánszemély mentesülhet, melynek feltételeit ezen tájékoztató füzet I/1.2.1. pontja tartalmazza.

Nemzeti Adó-és Vámhivatal

⁴³ Art. 37/A. §

⁴⁴ Áfa tv. 142. § (6) bekezdés és Art. 54. § (5) bekezdés ad) pont

⁴⁵ Art. 22. § (1) bekezdés a) pont

⁴⁶ Áfa tv. XIII. fejezet